

ÇEVREYE YÖNELİK TARIM POLİTİKALARI

- Çevre ile ilgili temel kavramlar
- Çevre sorunlarının nedenleri
- Tarımsal faaliyetin neden olduğu çevre sorunları
- Sürdürülebilir tarım ve tarımsal kalkınma
- Çevreye dost tarım yöntemleri .Hafta
- Dünya Ticaret Örgütü ve Tarım Çevre Düzenlemeleri
- Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) ve Gıda Güvenliği
- Çevrenin Gelecekteki Sorunları

TARIMA YÖNELİK ÇEVRE POLİTİKALARI

Çevreye dost tarım yöntemleri

- Organik tarım
- EUREPGAP protokolü
- AB’de İyi Tarımsal uygulamalar
- Kritik Kontrol Noktaları ve Tehlike Analizleri (HACCP)
- Kalite Yönetim Sistem Standartları (İSO 9000)
- Çevre Yönetim Standartları (İSO 14001)
- Sosyal Sorumluluk 8000 Standartı (SA 8000)

İNSAN- ÇEVRE İLİŞKİSİ

- Doğada üstünlük kurmaya yönelik bir arayış, insan ile insanın içinde yaşadığı çevresi arasında var olagelen uyumu bozmuştur.
- Bilimin olanaklarına bürünen insan, kendini yeterince güçlü gördüğü zaman, doğayı sınırsızca kullanmaya, hatta sömürmeye başlamıştır.
- İnsanoğlu, uzun süre doğaya verdiği zararlardan habersiz yaşamıştır.

ÇEVRE SORUNLARININ NEDENLERİ

- ☛ Çevreden yararlanmanın ekonomik yönü
- ☛ Doğal kaynakların sınırlı olması
- ☛ Hızlı nüfus artışı
- ☛ 20.YY da kente göçün hızlanması
- ☛ Sanayileşme
- ☛ Entansif tarım
- ☛ Kaynakların amaç dışı kullanımı

ÇEVRE KAVRAMI

- ✓ Bir bilim dalı,
- ✓ Yeni bir hak,
- ✓ Bir efsane
- ✓ Moda bir düşünce
- ✓ Doğa sevgisi
- ✓ Hippilerden kalma protest bir akım
- ✓ Uygarlığı ve teknolojiyi yadsıyarak ilkelliğe dönüş,
- ✓ Çevresel yıkım korkusu ile yoğrulmuş yeni bir yıldırı konusu,
- ✓

ÇEVRE KAVRAMI

- Zengin ülkeler için lüks bir uğraş,
- Büyümeyle çelişkili bir ütopya,
- Gelişmekte olan ülkeler için bir tuzak,
- Doğal kaynakların tüketildiğinin duyurulması,
- İktisatçıların ve filozofların büyümenin sınırları üzerine bir uyarı çığılığı,
- Kirlilik karşıtı ürünlerin yer aldığı yeni bir piyasa olarak algılanmaktadır.

İLGİ ALANLARI

- ☞ nüfus,
- ☞ hammadde kaynakları,
- ☞ enerji,
- ☞ toprak,
- ☞ beslenme,
- ☞ hava ve
- ☞ su kirliliği üzerinde toplanmaktadır

TANIM

- ☛ insanla birlikte tüm canlı varlıklar,
- ☛ Cansız varlıklar
- ☛ Canlı varlıkların eylemlerini etkileyen yada etkileyebilecek fiziksel, kimyasal, biyolojik, toplumsal nitelikteki tüm etkenler.
- ☛ çevre; canlı ve cansız varlıkların karşılıklı etkileşimlerinin bütünüdür.

ÇEVRENİN ÖGELERİ

- Çevrenin canlı ögeleri nüfus türleri, yani insanlar, bitki örtüsü, hayvan topluluğu ve mikro organizmalardan oluşur.
- Cansız ögeler ise iklim, hava, su ve yeryuvarın yapısıdır.
- Cansız ögeler canlıları etkileyip, onların eylemlerini güçlendirirken, canlılar da cansızların konumlarını, yapılarını belirleyen etkilere sahip olmaktadır.

ÇEVRE

- İnsanın diğer insanlarla olan karşılıklı ilişkilerini, insanların bu ilişkiler sürecinde birbirini etkilemesini,
- İnsanın kendi dışında kalan tüm canlı varlıklarla, yani bitki ve hayvan türleriyle olan karşılıklı ilişkilerini ve etkileşimini,
- İnsanın canlılar dünyası dışında kalan, ama canlıların yaşamlarını sürdürdükleri ortamdaki tüm cansızlarla, yani hava, su toprak, yer altı zenginlikleri ve iklimle olan karşılıklı ilişkilerini ve bu ilişkiler çerçevesindeki etkileşimlerini anlatır.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

- Organizmaların yaşayabildiği canlı ve cansız doğa parçası insanın çevresini oluşturmaktadır.
- Günümüzde çevre kavramının merkezinde insan yer almakta, diğer bir deyişle çevre insan biyosferi olarak değerlendirilmektedir.
- Bu sistem içinde, herhangi bir etki ile flora ve fauna ile ilgili olarak meydana gelen değişikliklerin tümü sonuçta insanı etkilemektedir.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

- Kirleticilerin doğaya karşı zararları sadece varlıkları ile değil aynı zamanda miktarları ile de ilgilidir.
- Aynı zamanda ortamda olup da zaman içerisinde kaybolan veya azan canlıların olması da bir kirlilik olarak değerlendirilebilir

Politika Kavramı

- Politika, bir amaca ulaşmak için var olan yollar arasında bir tercih yapmaktır.
- Bir diğer tanıma göre de politika bir politik güç tarafından belli alanlarda izlenecek stratejinin seçimidir.
- Var olan hukuk düzeni içerisinde belli kurum ve organlara yetki verilmesiyle ortaya çıkan politik güç, belli yetkilerle donatılmıştır

ÇEVRE POLİTİKASI

- En geniş tanımıyla politika; belli bir sorunun çözümü için geleceğe yönelik olarak alınması gereken önlemlerin ve benimsenen ilkelerin bütünüdür.
- Toplum Bilim Terimleri Sözlüğünde de politika “Devlet işlerine katılma ve devlet etkinliklerinin biçim, amaç ve içeriğinin belirlenmesi işi” olarak tanımlanmakta ve niteliği gereği, ileriye dönük olarak algılanması gereği vurgulanmaktadır.
- Bu tanıma uygun olarak, çevre politikasından da, bir ülkenin çevre konusundaki tercih ve hedeflerinin belirlenmesi anlaşılır.

ÇEVRE POLİTİKASININ AMAÇLARI

- Bireylerin sağlıklı bir çevrede yaşamalarının sağlanması,
- Toplumun sahip bulunduğu çevre değerlerinin korunması ve geliştirilmesi
- Çevre politikalarının uygulanmasını gerekli kılan yükün paylaşılmasında toplumsal adalet ilkesine uygunluğun sağlanmasıdır.

ÇEVRE POLİTİKASININ AŞAMALARI

- 1. Teşhis: Çevre politikalarının belirlenmesinin ve uygulanmasının temel koşulu, tanılanma yani teşhistir. Bu aşamada, toplumun çevreye vermekte olduğu değerlerin ölçülmesi önem taşır. Halkın değer yargıları, politikaların yöneldiği hedeflerin belirlenmesi için birer araçtır.
- 2. Müdahale Yönteminin Seçimi: Çeşitli müdahale (karışma-düzenleme) yöntemlerinin incelenmesi, karşılaştırılması ve aralarından en uygun görülenlerin seçilmesi gelir.
- 3. Uygulama: Genel olarak belirlenen politikaların, karar mekanizması içinde uygulanmasının sağlanmasıdır.

İLKELERİ

- Çevre politikalarının ekolojik sistemler ve nüfus dağılışı üzerinde ne gibi etkiler yapacağı hesaplanmalıdır.
- Çevre üzerindeki olumsuz etkilerden bazıları tümüyle giderilebilecek niteliktedir, ama bazılarında kaçınma olanağı olmayabilir. Bunlar bir birlerinden ayırdedilerek, her birini gerçekleştirmenin kısa ve uzun dönemdeki maliyetleri hesaplanmalıdır.
- Her yatırım projesinin kısa ve uzun dönemdeki verimliliği birbirinden ayrılmalı ve uzun dönemdeki birikimli etkilerin gelecek kuşakları nasıl etkileyeceği hesaplanmalıdır.

YÖNTEM AÇISINDAN ÇP

1. ONARIMCI POLİTİKALAR: Karşılaşılan sorunlara bir tepki olarak ortaya konur. Bunlar, çevre üzerindeki zararlı sonuçlar ortaya çıktıktan, verilebilecek zararlar verildikten ve çoğu kez de dönülemeyecek noktalara varıldığında, bu etkilerin giderilmesini amaçlayan politikalardır
- 2- ÖNLEYİCİ POLİTİKALAR: Çevreye henüz zarar verilmeden, gelecekteki olası gelişmeler hesaba katılarak, doğal ve insan elinden çıkmış çevrenin ve insan yaşamının zarar görmesini önlemek oluşturur. Bu politikalara önleyici politikalar denmesinin de nedeni budur. Bu yöntemin topluma maliyeti, onarımçı politikalarda olduğu ölçüde yüksek değildir.

ONARIMCI POLİTİKALAR

- Bu politikaların uygulanmasında yararlanılan başlıca araçlar, ödence (tazminat) alınması, ceza yaptırımları uygulanması ve kirlenmenin yürütme örgütlerince doğrudan doğruya denetlenmesidir. Tazminat yönteminde, üretim etkinliklerini ve ürünlerin çevreye verdikleri zararın, zarara yol açandan alınarak karşılanması söz konusudur. Gürültü çıkaran kaynaklardan ödence alınmasında ya da denizi kirleten sanayi kuruluşlarından atıkların kaldırılabilmesi için belli bir paranın zorla alınmasında olduğu gibi.

ÖNLEYİCİ POLİTİKALAR

Önleyici politikaların başlıca uygulama araçları, teknolojik yenilikler ve yapısal değişikliklerdir.

Teknolojik yeniliklerle kastedilen, çevrenin korunması ve geliştirilmesi için yararlı yöntemler ve tasarımlar geliştirerek üretim süreçlerinde bunların yardımıyla değişiklikler yapmaktır.

Daha az gürültü çıkaran motor türlerinin imal edilmesiyle gürültünün azaltılması buna örnek olarak gösterilebilir.

Bir başka örnek olarak da sanayi atıklarının yeniden kullanılabilir duruma getirilmesi gösterilebilir.